

- підзвітність та прозорість в роботі;
- тісна співпраця з населенням та місцевими громадами;
- професійна підготовка персоналу [3].

Великим кроком на шляху до розвитку української державності є прийнятий 2 липня 2015 року Закон України «Про національну поліцію». Цей Закон визначає правові засади організації та діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України. Принципи діяльності української поліції виглядають сьогодні наступним чином:

- верховенство права;
- дотримання прав і свобод людини;
- законність;
- відкритість та прозорість;
- політична нейтральність;
- взаємодія з населенням на засадах партнерства;
- безперервність [4].

Висновок. Таким чином, в Законі України «Про Національну поліцію» практично відсутні такі напрямки, як демілітаризація та децентралізація, а сервісна модель поліції, що оптимально поєднує принципи підзвітності та тісної співпраці з місцевими громадами, є майже не прописаною. Але загалом на сьогоднішній день роль поліції набула великого значення, а діяльність поліцейських значно змінилася в силу численних реформаций суспільно-політичного характеру. Приведення основних принципів діяльності поліції України у відповідність до вимог європейської практики дозволяє гарантувати існування сучасної правоохоронної структури сервісного типу із пріоритетом верховенства права та дотримання прав і свобод людини. Ідея протидії злочинності як основної мети існування поліції заміщується розумінням того, що основним змістом її діяльності є охорона прав та свобод громадян, а рівень цієї діяльності завжди має відповідати сучасним вимогам розвитку суспільства.

Список бібліографічних посилань

1. Декларація про поліцію : резолюція N 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи від 08.05.1979 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803 (дата звернення: 25.03.2019).
2. Core issues in policing / ed. by Leisman F., Loveday B., Savage S. 2nd ed. Harlow, 2000. 337 p.
3. Реформування міліції у дзеркалі європейської поліцейстики – що ми робимо не так? // Українська Гельсінська спілка з прав людини : сайт. URL: <https://helsinki.org.ua/articles/reformuvannya-militsiji-u-dzerkali-jevropejskoji-politsejistyky-scho-my-robymo-ne-tak/> (дата звернення: 25.03.2019).
4. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 25.03.2019).

Одержано 26.03.2019

УДК 351.74/.76

ОЛЕКСІЙ ЮРІЙОВИЧ ПРОКОПЕНКО,

*доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
завідувач кафедри тактичної та тактико-спеціальної підготовки
факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ;*

 <https://orcid.org/0000-0001-6590-3364>;

ДМИТРО ОЛЕКСІЙОВИЧ БУЛАТІН,

здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ШТАТНА СТРУКТУРА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА ЗДІЙСНЕННЯ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Як суб'єкт здійснення превентивної діяльності Національна поліція України має підходящу організаційно-штатну структуру, яка створюється спеціально для виконання тих завдань та функцій, які ставляться перед цим органом. Організаційно-штатна структура Національної поліції України повинна відповідати функціональному змістові конкретних органів та підрозділів. Здійснення превентивної діяльності та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень є першим з-поміж інших основних повноважень поліції в Україні [1, п. 1

ч. 1 ст. 23]. Відтак, у організаційно-штатній структурі Національної поліції України повинні бути структурні елементи, які за своїм цільовим призначенням і характером діяльності відносять їх до суб'єктів що здійснюють превентивну діяльність. Закон України «Про Національну поліцію» не визначає розгорнуту організаційно-штатну структуру Національної поліції України обмежившись в ст. 13 Закону загальною системою поліції. При цьому від оптимальності організації штатної структури поліції залежить ефективність її діяльності.

В державному управлінні організаційна структура державного органу (від лат. *structura* – будова, розташування, порядок) розглядається як сукупність структурних елементів [2, с. 246–247]. Така система включає сукупність ланок і рівнів з певним підпорядкуванням і взаємозв'язком. Наявність структури в органах виконавчої влади є невід'ємним атрибутом усіх організаційних систем.

Організаційно-штатна структура Національної поліції України сприяє збереженню стійкого стану системи поліції, її цілісності і є показником її зорганізованості. Організаційно-штатною структурою охоплюється структура організації самої Національної поліції України, окремих її підрозділів, керівного апарату, кадрів Національної поліції України.

Організаційно-штатна структура Національної поліції України як суб'єкта здійснення превентивної діяльності характеризується внутрішніми зв'язками за на основі котрих здійснюється управління та передається інформація між керівниками та структурними підрозділами. Вертикальні зв'язки є відносинами детермінації (підпорядкованості). Зв'язки типу детермінації встановлюються між керівниками, структурними підрозділами та окремими працівниками органу в тих випадках, коли одні з них мають право віддавати розпорядження, а інші повинні їх виконувати. Вертикальні зв'язки встановлюються між керівниками та їх підлеглими. Горизонтальні зв'язки будуються на засадах взаємозв'язку та взаємозалежності або опосередкованої залежності. Такі та горизонтальні зв'язки встановлюються між рівноправними керівниками і структурними підрозділами Національної поліції, які взаємодіють між собою.

Штатна структура персоналу відображає кількісно-професійний склад персоналу, розміри оплати праці і фонд заробітної плати працівників. Організаційна структура працівників характеризує його розподіл залежно від виконуваних функцій [3, с. 75].

У організаційно-штатній структурі Національної поліції України як суб'єкта здійснення превентивної діяльності наявні вертикальні та горизонтальні відносини між окремими підрозділами.

У постанові Кабінету Міністрів України «Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій» департаменти, управління (самостійні відділи), самостійні сектори та відділи у складі департаменту (управління) визнані основними структурними підрозділами апарату центрального органу виконавчої влади. Департамент – це структурний підрозділ, що утворюється для виконання основних завдань високого ступеня складності (багатогалузевість, багатофункціональність, програмно-цільовий напрям діяльності), координації роботи, пов'язаної з виконанням таких завдань, за умови, що в його складі буде не менш як чотири відділи [4, п. 1].

Батраченко О.В. характеризуючи організаційно-штатну структуру органів державного управління виділив наступні їх особливості: 1) являє собою внутрішньо організовану будову структурних частин відповідного органу; 2) структурними одиницями в цих органах, як правило, виступають управління, департаменти, відділи; 3) між структурними підрозділами встановлюються вертикальні та горизонтальні взаємозв'язки, засновані на відносинах влади, підпорядкування, координації або рівноправності; 4) організаційно-штатна структура органу державного управління ґрунтується на функціональних та територіальних засадах його побудови [5, с. 71].

Гранична чисельність поліцейських, державних службовців та працівників Національної поліції (крім поліції охорони) затверджується Кабінетом Міністрів України. Голова Національної поліції уповноважений затверджувати штатний розпис (штат) центрального органу управління Національної поліції, штатний розпис (штат) та кошторис територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів Національної поліції [6, пп. 28 п. 11, 13].

Відповідно Закону України «Про Національну поліцію», загальну систему поліції складають два рівні – центральний та територіальний, що мають особливу структуру. Структуру центрального органу управління поліції затверджує керівник поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ України. Штатний розпис (штат) поліції затверджує керівник поліції. В свою чергу, територіальні органи поліції утворює, ліквідує та реорганізовує Кабінет Міністрів України за поданням Міністра внутрішніх справ України на підставі пропозицій керівника поліції. Структуру територіальних органів поліції затверджує керівник поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ України. Штатний розпис (штат) та кошторис територіальних органів поліції затверджує керівник поліції [1, ст. 13, 14, 15].

Національна поліція України в своїй структурі має профільний підрозділ здійснення превентивної діяльності, а саме – Департамент превентивної діяльності. Основні засади його функціонування визначені наказом МВС України, що закріпив положення про Департамент превентивної діяльності Національної поліції України. До структури територіальних органів поліції (головних управлінь Національної поліції в областях) в апарат входять профільні управління (відділи) превентивної діяльності (у складі патрульної поліції). У відділах поліції створюється відділ (сектор) превенції (у складі патрульної поліції). А у відділенні поліції (у складі відділу поліції) діють сектори превенції (у складі патрульної поліції). Крім того, в структуру Національної поліції України входять й інші підрозділи, що серед інших функцій виконують і превентивну діяльність.

Окремо відмітимо підрозділи ювенальної превенції Національної поліції України. До підрозділів ювенальної превенції (далі – підрозділи ЮП) входять: підрозділ ЮП центрального органу управління поліцією; підрозділи ЮП головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві (далі – ГУНП); підрозділи ЮП територіальних (відокремлених) підрозділів ГУНП [7, п. 2].

Висновки: Організаційна структура Національної поліції України, як суб'єкта здійснення превентивної діяльності має не тільки вертикальні ієрархічні зв'язки в його внутрішній будові, але і горизонтальних – заснованих на територіальному та функціональному принципах.

Організаційно-штатна структура Національної поліції як суб'єкта здійснення превентивної діяльності є затверджена штатним розписом у відповідності із законодавством України, ієрархічно побудована за функціональним та територіальним принципами система департаментів, управлінь, відділів та інших структурних підрозділів, на які покладається виконання завдань та функцій із превентивної діяльності та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 23.03.2019).
2. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. Київ : Знання-Прес, 2003. 343 с.
3. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом : навч. посіб. Донецьк : ДонДУЕТ, 2006. 471 с.
4. Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій : постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2005 № 179. *Офіційний вісник України*. 2005. № 11. Ст. 522.
5. Батраченко О. В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Суми, 2017. 218 с.
6. Про затвердження Положення про Національну поліцію : постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 // Урядовий портал : веб-портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/gu/cardnpd?docid=248607704> (дата звернення: 23.03.2019).
7. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18> (дата звернення: 23.03.2019).

Одержано 26.03.2019

УДК 342.9(477)

ВІКТОРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА ПУГАЧ,

*завідувач науково-методичного відділення навчально-методичного відділу
Харківського національного університету внутрішніх справ*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Задоволення потреб Національної поліції України у кваліфікованих фахівцях, здатних на високому рівні виконувати поставлені завдання, зокрема забезпечувати охорону прав і свобод людини, протидіяти злочинності, підтримувати публічну безпеку і порядок, вимагає, із огляду на вимоги сьогодення, постійного розширення компетентностей поліцейських як фахових, так і загальних. Отже, одним із пріоритетних напрямів у реформуванні системи освіти Міністерства